

Θέμα : Χρηματιστηριακές συναλλαγές κρατικών λειτουργιών, ιδίως των Μελών της Κυβερνήσεως.

I. Γενική απαγόρευση διενέργειας χρηματιστηριακών συναλλαγών από ορισμένα πρόσωπα δεν προβλέπεται κατά την ειδική νομοθεσία για την Κεφαλαιαγορά. Ακόμη και τα μέλη των εποπτικών και ελεγκτικών οργάνων του Χρηματιστηρίου και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς επιτρέπεται να διενεργούν χρηματιστηριακές συναλλαγές, υποχρεούμενα πάντως, για λόγους διαφάνειας, να γνωστοποιήσουν τις χρηματιστηριακές συναλλαγές τους.

Τα μέτρα διαφάνειας είναι ενπροκειμένω δύο κατηγοριών :

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη του Χρηματιστηρίου, του Αποθετηρίου, της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς ή και συνδεδεμένων με τους δύο πρώτους φορείς εταιριών υποχρεούνται να υποβάλουν ετησίως δήλωση περιουσιακής κατάστασης (“πόθεν έσχες”), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79 του ν. 2533/1997. Για την εφαρμογή τους ισχύει η διαδικασία του νόμου 2429/1996.

2. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση, οι εργαζόμενοι στους παραπάνω φορείς με σχέση εργασίας ή έμμισθης εντολής, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη Εταιριών Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών, Εταιριών Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου, Εταιριών Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων, τα μέλη των οργάνων διοίκησης σωματείων που εκπροσωπούν φορείς της κεφαλαιαγοράς ή μετόχους εταιριών καθώς και δημοσιογράφοι που ασχολούνται σε τακτική βάση με θέματα της αγοράς κεφαλαίων οφείλουν να γνωστοποιούν στις αρμόδιες εποπτικές αρχές τον (μοναδικό) κωδικό αριθμό τους και το μέλος του Χρηματιστηρίου μέσω του οποίου συναλλάσσονται (άρθρο 81 του ν. 2533/1997). Αν οι τριμηνιαίες συναλλαγές των προσώπων αυτών υπερβαίνουν τα όρια που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας (ΥΠΕΘΟ 7834/Β/424/9.3.1998), δηλαδή τριάντα εκατομμύρια δρχ. συνολικώς αγορών και πωλήσεων ή έξι εκατομμύρια δρχ. σε μία μόνον κινητή αξία, τότε οι υπόχρεοι πρέπει να δηλώσουν τις συναλλαγές αυτές στις αρχές που προβλέπονται από την παραπάνω υπουργική απόφαση.

Άλλη υποχρέωση δήλωσης ή γνωστοποίησης χρηματιστηριακών συναλλαγών από συγκεκριμένα πρόσωπα δεν προκύπτει κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Προβλέπεται μόνον απαγόρευση ειδικώς για τον Πρόεδρο και τους Αντιπροέδρους της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς να συμμετέχουν κατά τη διάρκεια της θητείας τους “στην ίδρυση”, στο μετοχικό κεφάλαιο ή σε όργανο διοίκησης επιχειρήσεως που τελεί υπό τον έλεγχό της.

II. Ειδικές ρυθμίσεις για τα Μέλη της Κυβερνήσεως δεν προβλέπονται. Προβλέπεται μόνον η υποχρέωση δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 24 του νόμου 2429/1996 (δήλωση “πόθεν έσχες”). Ως

περιουσιακά στοιχεία δηλώνονται υποχρεωτικώς τα χρεόγραφα, καθώς και τα εισοδήματα και οι οικονομικές ενισχύσεις από κάθε πηγή. Συνεπώς, από τον έλεγχο του περιεχομένου της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης, που υποβάλλεται ετησίως, προκύπτουν οι συναλλαγές των Μελών της Κυβερνήσεως που πραγματοποιούν στο όνομά τους, αλλά και όλων των λοιπών υπόχρεων σε κινητές αξίες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

III. Ειδικές διατάξεις για τη χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών από Μέλη της Κυβερνήσεως δεν υφίστανται. Οι γενικές όμως διατάξεις για τις πράξεις προσώπων που είναι κάτοχοι εμπιστευτικών πληροφοριών είναι πλήρεις και ικανοποιητικές, έχουν δε εισαχθεί στο ελληνικό δίκαιο (π.δ. 53/1992) κατά προσαρμογή στις αντίστοιχες κοινοτικές οδηγίες (Οδηγία 89/152/ΕΟΚ). Οι ρυθμίσεις καταλαμβάνουν κάθε πρόσωπο που είναι κάτοχος εμπιστευτικών πληροφοριών λόγω της ιδιότητάς του (διοικητικό ή διευθυντικό στέλεχος εταιρίας), της συμμετοχής του στο κεφάλαιο του εκδότη ή και λόγω της πρόσβασης που έχει στις πληροφορίες αυτές εξ αιτίας της εργασίας, του επαγγέλματος ή των καθηκόντων του (όπως στην περίπτωση των μελών της Κυβέρνησης).

Τα πρόσωπα που καταλαμβάνονται από την ευρύτατα διατυπωμένη αυτή διάταξη -που μπορεί να είναι καταφανώς και πολιτικά πρόσωπα- απαγορεύεται να αποκτούν ή να εκχωρούν, για δικό τους λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, άμεσα ή έμμεσα (με παρένθετα πρόσωπα), κινητές αξίες των εταιριών τις οποίες αφορούν οι εμπιστευτικές πληροφορίες, εκμεταλλεόμενοι εν γνώσει τους τις πληροφορίες αυτές. Τα πρόσωπα αυτά απαγορεύεται μάλιστα και να ανακοινώνουν απλώς τις εμπιστευτικές αυτές πληροφορίες σε τρίτους ή ακόμη και να συνιστούν σε τρίτους, βάσει των πληροφοριών αυτών, την απόκτηση ή εκχώρηση κινητών αξιών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Το νομικό αυτό οπλοστάσιο, που συνοδεύεται από αυστηρές διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, είναι κατά βάση ικανοποιητικό και δεν φαίνεται να χρήζει πρόσθετων ειδικότερων κανόνων.

IV. Σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν κατέστη δυνατόν να διακριβωθεί η ύπαρξη ειδικών κανόνων για τα πολιτικά πρόσωπα και τα μέλη της Κυβερνήσεως. Το ίδιο συμβαίνει άλλωστε και στη σχετική Οδηγία 89/152/ΕΟΚ. Η γενική τάση που επικρατεί διεθνώς για τα θέματα πρόληψης της κατάχρησης εμπιστευτικής πληροφόρησης είναι η πρόβλεψη κανόνων διαφάνειας και όχι η δραστική απαγόρευση χρηματιστηριακών συναλλαγών. Στην περίπτωση κατάχρησης εμπιστευτικής πληροφόρησης εκμέρους μελών της Κυβέρνησης ισχύουν συνεπώς οι ειδικές διατάξεις για τις χρηματιστηριακές συναλλαγές και, φυσικά, οι γενικές διατάξεις για την πολιτική ευθύνη των υπουργών.

V. Το ζήτημα της ευθύνης μελών της Κυβέρνησης και πολιτικών προσώπων απέκτησε πρόσφατα επικαιρότητα στην Κύπρο, και μάλιστα με ιδιαίτερη ένταση. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας διενεργεί σχετικά έρευνα, προκειμένου να ασκηθεί ποινική δίωξη εναντίον όσων πολιτικών προσώπων φαίνεται να έχουν πραγματοποιήσει αμφιλεγόμενες χρηματιστηριακές συναλλαγές. Η δίωξη στηρίζεται σε διάταξη της βρεταννικής ειδικής νομοθεσίας για την καταπολέμηση της

διαφθοράς. Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι οι πιθανότητες τελεσφόρησής της είναι εξαιρετικά περιορισμένες.

Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου 1999

Dis. T/OP/XRIMAT.doc/29.9.99/p.1-3/md